

SVENSKA CELIAKIFÖRBUNDET

Sammanfattning av alla frågor som kom under ordförandemötet 2016-11-07 samt svar från SCFs förbundsstyrelse. Avslutningsvis i dokumentet finns också återkopplingar som kommit direkt till förbundsstyrelsen.

- Vid godkännande på stämman, godkänns hela på en gång, eller paragraf för paragraf? (Annica)

Svar: På stämman kommer stadgarna att gås igenom och röstas om på detaljnivå, paragraf för paragraf eller stycke för stycke, kanske tom mening för mening i vissa fall.

- Föreningsfriheten? Att välja vilket län man vill vara medlem i. (Leif)
- Vad är skillnaden mot en facklig förening, där blir man automatiskt indelad lokalt? (Annica)

Rätten att inte vara med i en förening mot sin vilja brukar kallas för den negativa föreningsfriheten. Den som går med i förbundet blir idag automatiskt med i en förening till, utan vilja eller vetskap. Grundproblemet ligger här i att läns- och lokalföreningarna utgör egna separata föreningar, som juridiskt sett är fristående från förbundet.

Förbundsstyrelsen tycker förfarandet med tvångsanslutning kan ifrågasättas då vi finner det omoraliskt att tvinga människor att vara med i en förening och därmed företräddas av denna och direkt eller indirekt bidra till att finansiera dess verksamhet utan att de gjort ett aktivt val att vara med. Det är t.ex. tveksamt om medlemmar i en läns- eller lokalförening kan ta ut medlemsavgifter av dessa medlemmar.

Förbundsstyrelsen anser att det bör stå var och en fritt att vara med i en eller flera anslutna föreningar, eller ingen alls. Alternativt att föreningarna slås ihop med förbundet till en enda organisation (se mer nedan).

Även den nyligen gjorda medlemsundersökningen visar tydligt att en majoritet av förbundets medlemmar inte vet om att de är medlemmar i läns- eller lokalförening. Förbundsstyrelsen tycker det är problematiskt och ser inte heller vilka problem som befaras uppstå om man själv får välja vilka föreningar den enskilde vill vara med i. Återkom gärna kring det!

- Varför kan inte en omyndig bli huvudmedlem? (Leif)
- Om en 17-åring bor ensam och har celiaki? (Paula)

Svar: Skulle vi tillåta omyndiga huvudmedlemmar uppstår flera problem. Omyndiga kan (i olika utsträckning beroende på ålder) inte göras ansvariga för sina handlingar. Vi kan t.ex. inte skicka fakturor till omyndiga.

Vi får endast skicka direktreklam till myndiga personer vilket gör att medlemmarna måste vara myndiga eller företräddas av en myndig person.

Vi kan bara ha myndiga personer som sitter som med på läns och lokalföreningarnas årsmöten och röstar.

- Innebär det nya förslaget gällande familjemedlemmar att frånskilda samt släktingar boende på andra adresser, kan vara familjemedlemmar till en och samma huvudmedlem? (Paula)

Svar: Ja alla med familjeband till huvudmedlemmen kan bli familjemedlem.

- Kan vänner bli familjemedlemmar? (Annica O)

Svar: Nej de får bli huvudmedlemmar.

- Går förbundet inte miste om ganska mycket medlemsbidrag om alltför många kommer att skriva sig som familjemedlemmar? (Paula)

Svar: Jo med dagens medlemsavgifter och system blir det så. I sådant fall får förbundsstämman ändra medlemsavgifterna. Vi ser inte en stor risk för ett medlemstapp, eller att väldigt många skulle övergå till att bli familjemedlemmar.

- Riskerar vi att förlora bidrag om fler blir familjemedlemmar? (Magnus)

Svar: Förbundsstyrelsen bedömer inte att det skulle bli resultatet. Familjemedlemmar är fullvärdiga medlemmar, enda skillnaden är att de betalar en lägre avgift och inte får medlemstidningen samt att de inte kan arbeta i en styrelse som styrelseledamot. Anledningen till att ha familjemedlemmar är att ge förbundet fler medlemmar, genom att huvudmedlemmen kan låta hela sin familj bli medlemmar, utan att kostnaderna skenar för familjen för den sakens skull.

- Hur löses detta praktiskt? Ska alla välja om de ska vara medlem i länsförening nu? (Leif)
- Hur löses detta praktiskt med alla medlemmar vi har idag? Ska de välja nu? (Annica O)

Svar: Ja, alla får välja nu. Men att radera medlemsregistret och börja om tycker vi vore för omfattande. Vi föreslår att valet kan göras passivt. Den som inte gör något blir kvar som medlem i läns- och/eller lokalföreningen, oförändrat. För nya medlemmar görs ett aktivt val när man blir medlem.

- Följer bidragen med till den förening man väljer? (Annica)

Svar: Det låter som en rimlig konsekvens. FS har inte insyn i vilka bidrag en läns- eller lokalförening kan få. Avses medlemsbidraget beslutar förbundsstämman oförändrat vilka bidrag olika föreningar får. Sådana bidrag kan fördelas efter antal medlemmar men även efter andra kriterier.

- Är förbundet beredd att sänka medlemsavgiften för att medlemmar ska kunna bekosta både förbund- och läns/lokal föreningsavgift? (Paula)

Svar: det beslutar förbundsstämman. FS tycker det vore rimligt.

- Har ni funderat på om vi kan tappa medlemmar pga. att betala avgift både till län/lokal och förbund? (Magnus)
- Jag är rädd att förbundet tappar medlemmar till endast läns/lokalföreningar. (Magnus)

Svar: Vi ser inte någon överhängande risk. Vi önskar en ordning med medlemmar som vill bidra till de föreningar de är medlemmar i. Vill våra medlemmar inte vara kvar har de rätt att lämna föreningen och då har föreningen tappat sitt existensberättigande. Vi tror det finns ett stort intresse för både ett centralt celiakiförbund och för lokala läns- och lokalföreningar.

- Det hade kanske varit bättre att fysiska medlemmar är medlemmar i län och betalar dit och sedan betalt länen medlemsavgift till förbundet? (Magnus)
- Är det inte förbundets jobb som är viktigast dit pengarna borde gå? (Leif)

Svar: Magnus förslag på medlemsavgifter vore ett logiskt alternativ med dagens system. Det skulle dock innebära större administration än idag. Vår medlemsundersökning visar att en majoritet av medlemmarna är medlemmar i förbundet i första hand och i läns/lokalförening i andra hand, vilket motiverar nuvarande system med betalning direkt till förbundet. Vi anser inte att någons jobb är viktigare än någon annans, men förbundets arbete, att verka centralt och för samtliga medlemmar i hela landet, utförs bäst av förbundet. Det är arbete som kostar mycket pengar. Förbundet har också stor nytta av att ha ett stort antal medlemmar.

- Kan man bara vara medlem i en länsförening (ej i förbundet)? (Magnus)

Svar: Ja.

- Hur länge ska alla ledamöter och ordförande väljas in, växelvis? (Annika)

Svar: Ja, alla väljs växelvis. Hålls föreningsstämma endast vartannat år blir alla valda på fyra år.

- Förslag att man bara ska kunna sitta 10 år som styrelseledamot eller ordförande, 2 mandatperioder? (Leif och Magnus).

Svar: Tack för förslaget! Max två mandatperioder blir konsekvensen av att ha max 10 år och väljas på fyra år i taget. Kanske vore 12 år en bättre gräns.

- Hur länge ska ledamöter och ordförande väljas in? Det ska väl fortsätta vara växelvis avgång. Det är väldigt lång tid om någon missköter sig. (Leif)

Svar: det blir konsekvensen ja. Årsredovisning och revision kommer dock fortsatt ske årligen.

- Gäller 10 år både förbundsstyrelse och föreningsstyrelse? (Annica O och Mekto)

Svar: Ja det är förslaget.

- Måste få gå igenom stadgerevisionen ordentligt innan stämman. (Leif)

Svar: Självklart, stadgarna kommer skickas ut på remiss och diskuteras ytterligare innan stämman.

- Varför måste GS vara medlem? (Magnus)

- Måste man vara huvudmedlem i förbundet/länsförening för att bli invald i styrelsen? (Annica)
- Varför måste man vara huvudmedlem för att sitta i förbundsstyrelsen? (Annica O)

Svar: GS är på ett sätt medlemmarnas främste företrädare och förbundets verksamhetschef och högste anställd. Vi tycker det är naturligt att GS är medlem i föreningen hen företräder, och att det vore fel om GS inte var medlem. Man måste av samma anledning vara huvudmedlem i den förening man vill sitta i styrelsen för. Vi tycker medlemsavgiften är en rimlig entrébiljett till styrelsen och att det vore märkligt om medlemmarna ska företrädas av en styrelse som inte själva vill vara med i föreningen. Delar sådana personer det ideella intresset?

- Revisorerna, granskar inte de förvaltning och räkenskaperna idag? (Annica)

Svar: Jo det gör de. Ändringen i stadgarna är ett förtydligande.

- Hur gör vi med medlemmar som bor utomlands? (Jenny Wreet)

Svar: Vi förstår inte riktigt syftet med frågan. Återkom gärna direkt till Britta. De tillhör idag ingen länsförening utan ligger direkt under förbundet. De räknas inte med när vi söker stadsbidrag. Vi har i dagsläget 68 medlemmar i utlandet (50 huvudmedlemmar och 18 familjemedlemmar). De får CeliakiForum skickad till sig.

- Kan man bli automatiskt ansluten till en förening och sedan byta? (Annika Skaraborg)

Svar: Det vore ett alternativ. Det är ju så det blir för existerande medlemmar. Se dock om föreningsfriheten ovan. Vi ser inte att tvångsanslutning behövs.

- Astma- och Allergiförbundet har ju precis slopat ett sådant här system. (Annika Skaraborg)

Svar: Tack för återkopplingen med sammanfattningen från Astma- och Allergiförbundets förändring av sitt system med medlemsavgifter och medlemsbidrag. FS kommer granska detta i vårt försatta arbete med revisionen av stadgarna.

- Ska kansliet hålla på de olika avgifterna till läns- och lokalföreningar? (Jenny W)
- Vem ska administrera detta? (Jenny W)

Svar: Det kan man tänka sig, men alternativt håller varje förening i sin egen kassa. Respektive läns- respektive lokalförening avtalar vilken rutin man ska ha med förbundet. Antingen sköter föreningen själv administrationen av medlemsavgifterna alternativt köper föreningarna tjänsten av förbundet.

Kompletterande frågor/förslag från Leif (Västerbotten) 7 november

- Inom LO-kollektivet går du med i det stora förbundet och placeras in i den lokalorganisation beroende på var din arbetsplats ligger. Vad är skillnaden mellan oss och dem?

Svar: Det är korrekt, vår nuvarande organisation är inte ovanlig, och de problem vi upplever är (efter att ha diskuterat med Grant Thornton) inte heller ovanliga i den ideella sektorn. En stor skillnad är väl att verksamheterna och intressena är väldigt olika i SCF jämfört med ett fackförbund, varför det blir svårt att göra direkta jämförelser.

- Vad skulle felet var om man betalar till paraplyorganisationen SCF om man har sitt huvudmedlemskap där?

Svar: Det är ju dagens system. Felet grundar sig i att länsföreningen är en annan förening, skild från SCF, inte en lokalavdelning av förbundet, och inte heller underställd förbundet. Systemet medför flera problem, som vi beskrivit i det tidigare utskicket.

- Skiljer sig landstingsbidraget från dom olika länen eller skulle man inte kunna söka det i det län där vi har vårt huvudkontor för alla medlemmar?

Svar: Det är en lokal fråga, FS är inte närmare insatt i hur landstingsbidragen fungerar i respektive län, men sannolikt är det olika på olika ställen. Menas att SCF centralt skulle söka om landstingsbidrag från ett enda län, för lokala verksamheter, runt om i landet? Det låter som en omfattande centralisering av verksamheten. Varje landsting har ju också egna medel via landstingsskatten. Vi anser att Landstingsbidrag borde vara något som ansöks och beslutas från respektive län, om inte förbundet omorganiseras.

- Kan vi inte uppnå mest som ett stort förbund istället för en massa små organisationer? Vårt mål måste väl vara att värna om våra medlemmar i hela landet och inte bara lokalt. Hade varit vettigare om man fått nåt som samlat ihop oss till en gemensam organisation.

Svar: Vi instämmer helt! Förbundsstyrelsen anser att nuvarande organisation med många små föreningar som tillsammans styr över förbundet är olycklig för att inte säga olämplig. Stadgerevisionen har dock hittills inriktats på att tydliggöra den nuvarande organisationen, inte att ändra den, det har inte vi uppfattat legat inom uppdraget.

Att gå i riktningen mot att bilda en enda stor organisation skulle FS önska sig och tycker vi vore mycket bättre. Det skulle innebära att nuvarande organisation görs om från grunden, och att läns- och lokalföreningarna upplöses och går upp i förbundet. Är det en framkomlig väg?

- Det låter konstigt att man först ska skilja på lokal/länsförening från förbundet och sedan ska förbundet ha full insyn och granskningsrätt på läns/lokal föreningen. Det förutsätter att läns/lokal föreningen finns kvar under förbundet.

Svar: Granskningsinstitutet kan sägas finnas redan, inom systemet med medlemsbidrag, genom att föreningen måste uppfylla vissa krav för att få bidraget utbetalt. Organisatoriskt är Läns/lokal föreningarna inte under förbundet, föreningarna har tvärtom rösträtt på förbundsstämman och bestämmer därmed över förbundet.

Granskningen behövs också, eftersom vi uppmärksammat flera fall av att föreningar använder erhållna bidrag otillbörligt, för privat bruk eller till förmån för vissa utvalda medlemmar, tex familjemedlemmar till styrelsen. Vi anser det sorgligt att föreningarna inte är en integrerad del av förbundet, se föregående fråga. Det är dock den organisation vi har idag.

- Har någon utomstående jurist tittat på förslaget?

Svar: Jonas Gombrii som utformat stadgeförslaget är jurist och advokat med 15 års erfarenhet av motsvarande arbete och som bara varit med i förbundet i ett halvår. Våra externa revisorer har tittat på förslaget och i princip tillstyrkt allt, med några få justeringar. Vi går i nästa steg vidare med konsultföretaget Grant Thornton och låter dem titta på förslaget för att få en extern revisor/jurists synpunkter. Vi har inte haft med sådan från början av kostnadsskäl.

Frågeställning i PM Från Björn Johansson (Södermanland) 7 november

Förbundsstyrelsen (i mail till Södermanland): Förbunds- och föreningsstadgarna tydligt anger att medlemsavgift betalas till förbundet, dvs inte till läns- eller lokalföreningarna. Är det en förutsättning för att kunna få landstingsbidrag att medlemsavgifter betalas direkt till länsföreningen finns en risk att stadgarnas lydelse innebär att bidrag vägras.

Björn Johansson: Förbundsstyrelsens tolkning av stadgarna innebär att länsföreningar riskerar återbetalningskrav av landstingsbidrag och kommunala föreningsstöd och kan innebära avslag på framtida ansökningar. Förbundsstyrelsen har tagit till sig problemet i sitt nya stadgeförslag, dock utan att presentera någon lösning.

Svar: Förbundsstyrelsens förslag till stadgeändring innebär att varje förenings årsmöte beslutar om sina egna medlemsavgifter, och att dessa betalas till respektive förening. Antas det förslaget är problemet löst.

Kompletterande frågor/förslag från Lina Persson 7 november

- **Ändamål:** Förbundet väljer att se olikheter istället för att fokusera på likheter. Förbundet har två viktiga sakfrågor oavsett diagnos – rätt vård och rätt mat.

Svar: Förbundet saknar resurser att arbeta med fler diagnoser än celiaki, olika diagnoser kräver olika vård och olika mat. Genom att endast verka för celiaki söker vi skifta vi fokus till det som är lika för den övervägande majoriteten av medlemmarna.

- Tvångsanslutning. Det är redan idag möjligt att välja bort sin länsförening, tex byta. Det känns som ett normalt förfarande att bli ansluten till en lokal förening och sedan aktivt välja bort om det inte passar.

Svar: Av medlemsundersökningen framgår att en stor majoritet av medlemmarna inte ens vet om att de är med i en länsförening. Det innebär att länsföreningen företräder en stor mängd människor som inte vet om att de är medlemmar. Det tycker vi är problematiskt inte minst ur demokratiperspektiv.

- Egna medlemsavgifter. Kommer förbundet stötta i praktiken genom att ta betalt på central nivå?

Svar: Det kan man absolut tänka sig för den förening som önskar det. Det måste avtalas mellan respektive länsförening och förbundet i varje fall.

- Det behövs hänsyn till både lokala avgifter och förbundsavgift så det inte blir en hög totalsumma där medlemmar väljer bort medlemskap.

Svar: Ja. Det är som nu förbundsstämmans och årsmötenas ansvar att inte sätta för höga Medlemsavgifter. Det är medlemmarnas ansvar att gå på årsmötena.

- Osäker på om det blir färre antal deltagare om lokalföreningar också representeras.

Svar: Att ge lokalföreningarna rösträtt är en separat fråga från hur många ombud varje förening skickar. Ger man lokalföreningarna rösträtt kommer antalet ombud att öka oavsett.

- Hur räknas antal medlemmar i länet om man också har lokalföreningar, får länet skicka dubbelt?

Svar: Det måste ses över hur detta ser ut i det enskilda fallet. Har läns- och en lokalförening i stor utsträckning samma medlemmar kan man ifrågasätta om båda föreningarna ska vara medlemsföreningar, om det i praktiken är samma förening.

- Nackdel att inte ha någon att diskutera med från det egna länet under förhandlingarna, så det inte blir en persons egna åsikt, det är ju en del nytt som dyker upp på stämman som inte är nedskrivet.

Svar: Förståeliga synpunkter. Det får dock vägas mot den dubbla kostnaden att ha två ombud per förening närvarande. Det ska i princip inte dyka upp nya saker på en stämma, ärendena ska vara förberedda och underlag ska vara utsänt innan. Ombudet ska inte företräda sin egna åsikt utan föreningen man representerar.

- Hur går det praktiskt till för en förening att byta stadgar? Blir det årsmöte följande år efter stämman som väljer att byta?

Svar: Ja. Första stämman beslutar om en ny lydelse av respektive del av stadgarna. Andra stämman röstar för eller mot den lydelse som den första stämman antagit. De nya stadgarna blir giltiga efter en andra stämmans beslut, men den andra stämman kan alltså inte ändra lydelsen som den första stämman beslutat, om det inte hålls en tredje stämma.

- Hört rykte att årsmöte ska hållas tidigare på året.

Svar: Det stämmer inte – den delen är oförändrad. Däremot förkortas kallelsetiden, från ett halvår till två månader.

Kompletterande frågor/förslag från Stefan Sjökvist 7 november

- Om möten ska hållas per videokonferens vem ansvarar för att det finns en videolänk som fungerar och vem fixar att alla behärskar tekniken?

Svar: Förbundsstyrelsen ansvarar för att det finns ett videomöte och att utsändningen fungerar. Var och en som vill delta i mötet får ansvara själv för att själv behärska tekniken för att kunna delta. Vi bedömer att tekniken gått tillräckligt långt fram och blivit enkel nog för att alla ska kunna behärska den och ha möjlighet att delta.

- Om det ska bli förbundsstämma vartannat år behöver val ske på fyra år med växelvis avgång och ordförande väljas varje stämma.

Svar: ja.

- Högsta mandattiden 10 år bör anges till "bör" inte "ska". Vi ska inte förhindra förbundet att få den bästa kompetensen i styrelsen, däremot bör vi verka för att ingen sitter kvar av slentrian.

Svar: Tack, vi tar till oss det. Motion från 2016 krävde att "bör" ändras till "ska"

- Det kan ju vara så att om man blir nominerad till FS och har ett annat styrelseuppdrag i en förening. Då är man jävig, men man ska inte behöva avsäga sig sitt föreningsengagemang innan man vet att man blivit vald.

Svar: Det är avsikten att skriva stadgarna med den innebörden.

Kompletterande fråga/förslag från Therese Schultz 9 november

- Om endast huvudmedlem kan vara med i styrelsen för att undvika jäv så fungerar inte det, min syster som bor på annan adress kan ju också vara huvudmedlem, då kan vi ändå hamna i styrelsen tillsammans. Stadgarna kunde innehålla jävsregler istället.

Svar: Det stämmer att familjemedlemmar kan krångla sig runt regeln på det sättet. Vi tar till oss det och föreslår att jävsregler införs i stadgarna. Ett annat bra skäl till att bara huvudmedlem kan vara med i styrelsen tycker vi är att vi vill ha fullvärdiga medlemmar som leder förbundet, inte externa personer.

Synpunkter från Förbundets revisor Anita Deurell, Revaco

- Jag anser att förbundsstämma bör hållas årligen. Det är konstigt att inte årligen fastställa balans- och resultaträkning samt bevilja styrelsen ansvarsfrihet i en så stor förening. Styrelsen måste ändå upprätta årsredovisning årligen.

Svar: Tack för synpunkten, här finns olika åsikter. Vi behöver spara kostnader och fokusera på kontinuitet i arbetet mellan stämmorna.

- Ska även revisor väljas på två år?

Svar: Ja, möjligen fyra år som styrelseledamot.

- Ska förbundets revisor ha rätt att granska medlemsföreningars räkenskaper?

Svar: Ja revisors kompetens kan behövas som stöd till förbundsstyrelsen, när den behöver granska dessa.

Synpunkter från Celiakiföreningen i Skaraborg på Övergripande förslag till stadgar för Svenska Celiakiförbundet efter web-möte 2016-11-07

Dessa synpunkter kompletterar våra tidigare inlämnade synpunkter.

ALLMÄNT

Bra att rutorna som finns i nuvarande stadgar försvinner. Vi tycker att det är bra att detaljstyrning från stämman försvinner och att förbundsstyrelsen själv fastställer arbetsordning.

Vi tycker också att det är ändamålsenligt att koncentrera förbundet till celiaki. En uppgift som bör redovisas i diskussionen är hur många medlemmar som har enbart laktosintolerans.

Svar från FS:

Antal medlemmar som i medlemsregistret angivit att de har laktosintolerans men inte celiaki är ungefär 540 stycken. Några av dessa har t.ex. sojaproteinallergi också men inte celiaki eller DH

ORGANISATION

Vi håller fast vid vårt tidigare förslag att "Svenska Celiakiförbundet är en ideell förening som är en sammanslutning av enskilda personer som tillhör någon av förbundets lokalföreningar." Vårt förslag utgick från att man ska bygga underifrån och att en anslutning till både förbundet och lokal förening är tillåten och korrekt om det framgår av stadgarna. Att ändra namn från lokalförening till förening har vi inget emot, men föreningarna får inte vara överlappande. Det skulle ställa till stora problem. En person bör bara kunna vara medlem i en lokal förening, men kan välja vilken.

Analysen om att det skulle vara olagligt, tveksamt eller "tvångsanslutning" köper vi inte. Vi tycker att förbundet hamnat fel i denna fråga. Det är viktigt att inte använda falska argument.

Beskrivningen i det utsända materialet "*Det är tveksamt om det är juridiskt förenligt med den grundlagsstadgade föreningsfriheten (friheten att inte vara med i en organisation) att tvångsvis ansluta förbundsmedlemmar till läns- och lokalföreningar.*" vänder vi oss starkt emot. Det är inte seriöst att påstå något sådant.

Det enklaste sättet att förklara varför detta är fel är att titta på hur det ser ut i vår omvärld.

Systemet med att medlemmar ansluts både lokalt och centralt, och ibland även regionalt, tillämpas i allmänhet av olika ideella organisationer med flera organisationsnivåer. Exempel på organisationer:

- De flesta politiska partier
- Fackliga organisationer
- Flertalet handikapporganisationer
- Stora organisationer, exempelvis Rädda Barnen
- FN-förbundet som bland annat arbetar med att värna de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Det lite svårare sättet att förklara frågan på är att gå till juridiken. Det är i sammanhanget viktigt att komma ihåg att det för ideella föreningar i Sverige inte finns någon associationsrättslig lagstiftning.

Vad är det då som gäller?

Föreningsfriheten är en av de positiva opinionsfriheterna som är grundlagsskyddade enligt regeringsformen. Var och en är gentemot det allmänna tillförsäkrad rätten att sluta sig samman i föreningar för allmänna eller enskilda syften. Det är inte bara själva bildandet av sammanslutningar som omfattas av föreningsfriheten utan även möjligheten att verka gemensamt inom ramen för sammanslutningen.

Man får inte blanda ihop föreningsfriheten med rätten att stå utanför en förening. Detta kallas negativ föreningsfrihet. Den negativa föreningsfriheten är mer begränsad än den positiva. Den tar sikte på tvång att tillhöra sammanslutningar för sådana typer av åskådning som skyddas enligt regeringsformen, dvs. religion, politik, kultur och liknande företeelser, och riktas mot det allmänna. Med det allmänna menas stat och kommun. Stat eller kommun får således inte tvinga någon att tillhöra en organisation. Finns också reglerad i Europakonventionen, som även är lag i Sverige, dock inte grundlag. Kårobligatoriet är numera avskaffat, men observera att kårobligatoriet inte betraktats som olagligt eftersom sammanslutningar av studenter inte ansetts vara ett offentligt subjekt utan betraktas som enskilt subjekt.

Inget finns som motsäger att rätten att bilda ideella organisationer med olika nivåer och därför är det den vanligaste formen i Sverige. Idrottsrörelsen har i allmänhet en annan uppbyggnad som innebär att man är medlem lokalt och föreningarna är medlemmar uppåt i hierarkin. Tvärtom kan man hävda att försök att hindra det skulle kunna strida mot föreningsfriheten. Vi måste också hålla isär ideell organisation och ideell förening.

Förslaget att medlemmarna ska tillhöra enbart Celiakiförbundet och att de som vill har möjlighet att ansluta sig till lokala föreningar med egna medlemsavgifter kommer, om det

genomförs, att medföra stora demokratiska, ekonomiska och administrativa problem för både förbundet och föreningarna lokalt.

Vi har modifierat vårt ursprungliga förslag till att omfatta två nivåer – lokal och central. Distrikt föreslår vi blir frivilligt och med de lokala föreningarna som medlemmar. Detta löser problemen med eventuell regionindelning. Exempelvis kan länsföreningen Värmland, om länet ansluts till Västra Götaland, fortsätta som fristående lokal förening och dessutom frivilligt ansluta sig till något distrikt. Kan vara att samverka med oss andra i "paraplyet" Västra Götaland eller att samverka med andra "gamla" län, exempelvis Örebro. Motsvarande gäller för andra delar av landet. Med denna lösning kan vi få en lokalt förankrad distriktsorganisation som kan vara till stort stöd för Celiakiförbundet. Det är viktigt att distrikten är lokalt förankrade och att det för föreningarna lokalt upplevs som värdefullt att ansluta sig. I Västra Götaland tror vi inte att det kommer att vara något problem.

ORGANISATION – VÅRT REVIDERADE FÖRSLAG

Celiakiförbundet har två organisationsled – förening på lokal nivå och riksorganisation - som var för sig är egna juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar.

Celiakiförbundets riksorganisation består av enskilda medlemmar organiserade i lokalföreningar.

Lokalföreningarna kan frivilligt sluta sig samman i distrikt. Medlemmar i bildade distriktsföreningar är inte enskilda personer utan de lokalföreningar som ingår i distriktet är medlemmar.

Lokalförening och distrikt bedriver verksamhet i enlighet med stadgarna inom det geografiska område man ansvarar för.

Medlem kan bara tillhöra en lokalförening och tillhör normalt den förening som omfattar den kommun som medlemmen är mantalsskriven i. Medlem har rätt att byta förening. Medlem kan också genom ett aktivt val avstå från att tillhöra en lokalförening.

MEDLEMSAVGIFTER

Vi anser att det är mest ändamålsenligt att en del av medlemsavgifterna går till respektive lokalförening och att det regleras i stadgarna. I vårt inskickade underlag föreslog vi att 15 % av medlemsavgifterna från huvudmedlemmar och hela avgiften från familjemedlemmar skulle gå tillbaka till föreningarna lokalt och att det skulle regleras i stadgarna. Vad är en rimlig procentsats? I dag går cirka 15 % av totalt inbetalade medlemsavgifter tillbaka till Skaraborg. Dessutom får länsföreningen lika stor del räknat per medlem. Om vi räknat rätt får alla länsföreningar utom Västra Götaland och Skåne 30 % av medlemsavgifterna de genererar. Med vårt förslag skulle Celiakiförbundet spara cirka 600 000 kronor per år i minskad kostnad för medlemsbidrag.

Astma & Allergiförbundet har haft systemet med förbundsavgift och föreningsavgift, men avvecklar detta och går över till en enhetlig medlemsavgift från och med 2017. Varje

förening får då istället del av medlemsavgiften i form av medlemsbidrag. Om vi i Skaraborg skulle få lika mycket från förbundet som en förening inom Astma & Allergiförbundet skulle vårt medlemsbidrag bli cirka 75 000 kronor år 2017 jämfört med vårt nuvarande bidrag på 25 400 kronor 2016.

FÖRBUNDSSTÄMMA

Förslaget att ha förbundsstämma via web avstyrker vi. Det är viktigt av demokratiskäl att ombuden får träffas och diskutera olika frågor, förestående beslut samt att utbyta erfarenheter. Det blir ännu viktigare att träffas om stämmorna i framtiden blir vartannat år. Att se förbundsstämmorna som något onödigt ont som bara är till besvär och kostar pengar tror vi är en felsyn. Däremot kan det vara rimligt att diskutera vem som betalar för vad när det gäller kost och logi samt resor.

Reglerna för hur antalet ombud till stämman ska beräknas bör omarbetas med hänsyn till att det är så få föreningar som når upp till 1 000 medlemmar. Inför vårt möte i Gullmarstrand efterfrågade vi hos förbundskansliet hur många medlemmar respektive förening har, men har inte fått del av dessa uppgifter. Bör vara endast Stockholm, Östergötland, lokalföreningen i Göteborg och eventuellt någon lokalförening i Skåne som kommer över 1 000 medlemmar.

REVISORER OCH GRANSKARE

Vi har inget emot att föreningarna kan bli utsatta för granskning om det finns tecken på att oegentligheter förekommer. Vi anser att granskare ska vara auktoriserad revisor som lyder under revisorslagen. Advokater har en annan roll och bör inte anlitas för sådana uppdrag.

Vi har behandlat detta på vårt styrelsemöte 2016-11-14 och beslutat att skicka in våra kompletterande synpunkter redan nu, så att ni (FS) får del av dem innan nästa web-möte i början av december.

På uppdrag av styrelsen för Celiakiföreningen i Skaraborg

Annika Jarstål
Ordförande

Claes Simonsson
Kassör

Svar från SCFs FS:

Vi tackar så mycket för Skaraborgs väl genomarbetade återkoppling och kommer att arbeta igenom era synpunkter tillsammans med övriga föreningars remissvar.

----- ### -----

Stort tack alla ni som aktivt ställde frågor och återkopplade med kommentarer och förslag efter presentationen på områden som stadgerevisionen föreslår ska förändras.

Denna sammanfattning är skriven av

Britta N Lundmark och Jonas Gombrii

Förbundsordförande och vice förbundsordförande

2016-11-25